

U P P L A N D

Årsbok

*för medlemmarna i
Upplands Fornminnes-
förening*

1943

UPPLANDS
FORNMINNESFÖRENING
FÖRLAG

R e d a k t i o n :

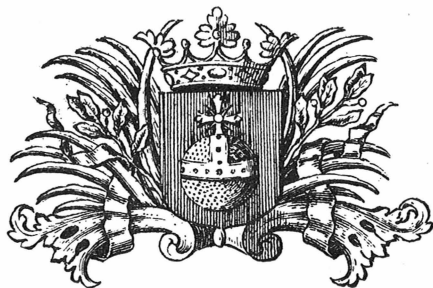
NILS SUNDQUIST
(Årsbokens redaktör)

NILS ÅLENIUS

H E L G E G A D

UPPSALA 1943
ALMQVIST & WIKSELLS BOKTRYCKERI A.-B.

NÄR UPPLANDS FORNMINNESFÖRENING nu utsänder sin fjärde årsbok till medlemmarna kan det vara påkallat att erinra om den händelse, som inträffar 26 januari 1944: föreningen fyller då 75 år. Föga anade väl de män, som sagda datum år 1869 med landshövdingen greve Adolf Ludvig Hamilton i spetsen samlades på Uppsala rådhus, att den sammanslutning de då gick att bilda med tiden skulle bli en av rikets största kulturminnesföreningar. Så blev dock förhållandet. Medlemsnumerären i Upplands fornminnesförening är i dag så nära 3,000-strecket att detsamma under jubileumsåret borde kunna överskridas. Förvisso skulle det ha glatt stiftarna om de vetat att i denna församling alla samhällsskikt komme att bli så rikt representerade. Ty det är ovedersägligt att den på historisk och ideell-kulturell grund baserade verksamheten i fornminnesföreningen blivit en sant folklig rörelse.

Från att till en början främst ha ägnat sig åt utgivandet av den ur kulturvetenskaplig synpunkt så värdefulla tidskriften upptog föreningen med tiden på sitt program en folkligt upplysande, för de historiska minnesmärkena väckande verksamhet, främst manifesterad i de av medlemmarna högt skattade årliga utflykterna. Denna så att säga dubbla arbetsfront, den vetenskapliga och folkliga, har med tiden alltmer vidgats. Vid

sidan om ett kulturhistoriskt upptecknings- och insamlingsarbete, som intar en framträdande plats i föreningens program, har föreningen alltmer slagit vakt om landskapets hembygdsrörelse i dess nyare form, vilken ju ytterst syftar till ett väckande av bygdemedvetandet, stärkande av samfundskänslan och ett ökande av den allmänna trivseln i bygderna. Genom sin brett lagda verksamhet kan föreningen sålunda i dag ha skäl karakterisera sin verksamhet som både vetenskapligt upplysande, fosterländskt samlande och socialt väckande.

Men det vore ej tillbörligt att inför det stundande jubiléet underlåta att nämna några av de viktiga frågor, som tyvärr alltjämt stå olösta för föreningen. Ännu saknas det landskapliga centralmuseum, där de under de många åren ihopbragta samlingarna och vunna undersökningsresultaten från stad och land kunna exponeras och bli tillgängliga för hembygdsundervisningen. Ännu är icke publikationsverksamheten tryggad. Ännu saknas den fond, från vilken landskapets många hembygdsföreningar kunde stödjas. Ännu ha icke föreningens egna tjänstemäns anställningsförhållanden, grundvalen för föreningens obrutna verksamhet, kunnat tillfredsställande ordnas.

Med glädje har dock föreningen kunnat konstatera att de anslagsgivande myndigheterna alltmer ägnat föreningen sitt stöd. Nödvändigt är dock att dylikt stöd i väsentlig mån utökas om verksamheten skall kunna uppehållas i önskvärd omfattning.

Må vi slutligen inför det stundande jubileumsåret uttala den förhoppningen att föreningen i sitt samhällstjänande arbete alltfört måtte få rika gensvar från landskapet Upplands befolkning. Det vore icke onaturligt att de uppländske, som en gång uppburo en sådan framträdande roll vid Svearikets grundläggning och äldsta konsolidering, nu också stodo i främsta ledet vid vakthållningen kring de nationella värden, som ett traditionsrikt kulturminnesbestånd och ett upplyst bygdeliv innebär.

I det tecknet träda vi in i jubileumsåret.